

Sygn. akt IV CZ 125/12

POSTANOWIENIE

Dnia 6 grudnia 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Wojciech Katner

SSN Anna Owczarek

ze skargi powódki

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem

Sądu Apelacyjnego

z dnia 29 czerwca 2011 r.,

w sprawie z powództwa R. Ł.

przeciwko R. H.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 6 grudnia 2012 r.,

zażalenia powódki

na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 12 marca 2012 r.,

- 1) oddala zażalenie,
- 2) przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego adwokatowi K. B., kwotę 2970 (dwa tysiące dziewięćset siedemdziesiąt) złotych powiększoną o należny podatek od towarów i usług tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu powódce w postępowaniu zażaleniowym przed Sądem Najwyższym.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 12 marca 2012 r., Sąd Apelacyjny odrzucił skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem tego Sądu z dnia 29 czerwca 2011 r., wniesioną przez powódkę R. Ł. w sprawie przeciwko R. H. o zadośćuczynienie. Za podstawę odrzucenia skargi Sąd Apelacyjny przyjął art. 410 § 1 k.p.c., uznając, że nie została ona oparta na ustawowej podstawie. W uzasadnieniu wskazał, że w skardze powódka kwestionowała prawidłowość pominięcia zgłoszonych przez nią wniosków dowodowych i podniosła, że po wydaniu zaskarżonego wyroku powzięła informację, że dowody, których przeprowadzenia się domagała, mogły wpłynąć na odmienne rozstrzygnięcie. Jednak zgodnie z art. 403 § 2 k.p.c. podstawę wznowienia stanowić może jedynie wykrycie takich środków dowodowych, z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu. Natomiast środki dowodowe powołane przez powódkę były jej znane jeszcze przed prawomocnym zakończeniem postępowania.

Powódka wniosła zażalenie na postanowienie Sądu Apelacyjnego odrzucające skargę o wznowienie postępowania. Zarzuciła w nim naruszenie art. 117 § 1 i 5 k.p.c. polegające na niezasadnym nieuwzględnieniu wniosku powódki o ustanowienie pełnomocnika z urzędu w postępowaniu ze skargi o wznowienie w sytuacji, gdy prawidłowe prowadzenie tego postępowania wymagało znacznej wiedzy prawniczej oraz doświadczenia w występowaniu przed sądem. Zarzuciła także nieprawidłowe zastosowanie art. 403 k.p.c. Reprezentujący powódkę adwokat ustanowiony z urzędu wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, oświadczając, że nie zostały one opłacone w całości ani w części.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Wobec obowiązującego w postępowaniu zażaleniowym przed Sądem Najwyższym związania zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa procesowego (art. 378 § 1 w zw. z art. 394¹ § 3 i 398²¹ k.p.c. – zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 2009 r., I PZ 17/09, OSNP 2011/15-16/207) oraz wskazaniem

w zażaleniu naruszenia art. 117 § 1 i 5 k.p.c. przez ich błędne zastosowanie trzeba podnieść, że uwzględnienie wniosku o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego zależy od uznania, że jest potrzebny udział w sprawie profesjonalnych pełnomocników. Potrzeba udzielenia profesjonalnej pomocy prawnej stronie zachodzi zaś przede wszystkim w sytuacji, gdy strona ta jest nieporadna, przez co należy rozumieć sytuację, w której strona nie potrafi w zrozumiały i poprawny sposób przedstawić swojego stanowiska procesowego oraz nie ma podstawowej orientacji w regułach rządzących procesem cywilnym, w związku z czym nie można zasadnie oczekiwać, iż pouczenia sądu udzielane w trybie art. 5 k.p.c. będą wystarczające dla zapewnienia tej stronie odpowiedniej wiedzy o możliwych i celowych czynnościach procesowych. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20 sierpnia 2009 r. (sygn. akt II CSK 64/09, niepubl.) w sytuacji, gdy strona swoim zachowaniem wykazuje wystarczającą znajomość reguł, według których toczy się postępowanie sądowe - a tak należy rozumieć dokonywanie przez powódkę dotychczasowych czynności procesowych - odmowa ustanowienia adwokata nie może być oceniona jako prowadząca do nieważności postępowania ze względu na pozbawienie strony możliwości obrony swych praw (por. też wyroki Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2004 r., IV CK 218/03, niepubl.; z dnia 12 września 2007 r., I CSK 199/07, niepubl. oraz z dnia 19 czerwca 2008 r., V CSK 50/08, niepubl.).

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 403 § 2 k.p.c., dzieląc stanowisko Sądu Apelacyjnego, należy zwrócić uwagę, że niemożliwość skorzystania z okoliczności faktycznych i środków dowodowych, jako podstawa wznowienia postępowania, jest oceniana z punktu widzenia strony, a nie ze względu na wadliwość dotychczasowego postępowania w zakresie uwzględnienia przez sąd przytoczanych w tym postępowaniu okoliczności i wskazywanych dowodów. Jak trafnie przyjął Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 28 października 2011 r. (sygn. akt I CZ 115/11, niepubl.), podstawą skargi o wznowienie postępowania nie może być negatywna ocena skarżącego dotycząca ustaleń faktycznych, oceny dowodów ani zastosowania prawa przez sądy w sprawie, której skarga dotyczy. Celem wznowienia postępowania, w odróżnieniu od środków odwoławczych i skargi kasacyjnej, nie jest usunięcie błędów dotychczasowego postępowania w oparciu

o ten sam materiał dowodowy (zob. też wyrok Sądu Najwyższego w wyroku z dnia z dnia 29 marca 2007 r., II UZ 3/07 OSNP 2008/11-12/178)

Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c., postanowił jak w sentencji, rozstrzygając o kosztach pomocy prawnej udzielonej powódce w postępowaniu zażaleniowym przez adwokata ustanowionego z urzędu stosownie do § 19 i 20 w zw. z § 13 ust. 2 pkt 2, § 11 ust. 1 pkt 2, § 6 pkt 6 i § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 czerwca 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie... (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.)